

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSBAK İSTANBUL BİLİŞİM VE AKILLI KENT TEKNOLOJİLERİ A.Ş.

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10
8.	EKLER.....	32

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	3
Tablo 2: İştirakler Tablosu	3
Tablo 3: 2022 Yılında İBB'de Görevlendirilen Personele İlişkin Bilgiler	24

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İETT	İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü
İGDAŞ	İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
İSBAK	İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri Anonim Şirketi
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
KDV	Katma Değer Vergisi
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TMS	Türkiye Muhasebe Standartlarına
TTK	Türk Ticaret Kanunu
VUK	Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Faiz Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmaması
2. Sözleşme Hükümü Gereği Temlik Edilemeyecek Şirket Alacağının Faktoring Şirketine Temlik Edilmesi
3. Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyeliğinin Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi
4. Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması
5. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması
6. Şirket Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Büyükşehir Belediyesinde Görevlendirilmesi
7. Şirketin Geçmiş Yıllarda Almış Olduğu Borçlara İlişkin Faiz Bedellerinin Ödenmemiş Olması ve Faiz Tutarlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi
8. Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanması
9. Şirket Adına Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Kamu Sermayeli Bankalardaki Hesaplara Süresinde Aktarılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri AŞ (İSBAK AŞ), İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 1580 sayılı Belediye Kanunu (mülga), 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (mülga) ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (mülga) hükümlerine göre 1986 yılında kurulmuş olup 21.11.1986 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

İSBAK AŞ, kamu hukuku ve özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket, gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

Şirket, her türlü telekomünikasyon sistemi kurmak ve işletmek, bu sistemleri kullanarak her türlü telekomünikasyon hizmetini sağlamak, her türlü ulaşım ve trafik sistemleri ile ilgili etüt, proje ve planlama yapmak, alt yapıları kurmak ve bu alt yapıları kullanarak hizmet sunmak, her türlü yol sinyalizasyon sistemi kurmak ve işletmek, bu sistemlerin teknik destek, bakım-onarım, donanım-yazılım hizmetlerini sunmak, trafik yönetimi yapmak, trafik bilincinin artırılması amaçlı her türlü bilgilendirme, yönlendirme ve tanıtım çalışmaları yapmak, kentsel düzenleme çalışmaları (otopark sistemleri, trafik yoğunluğu ölçme ve değerlendirme sistemleri vb.) ve akıllı şehircilik plan ve uygulamaları yapmak, şehir ve ulaşım güvenliğini sağlama amaçlı teknolojik çözümler üretmek, bu amaçla her türlü aydınlatma sistemleri altyapısı kurmak ve bu altyapıları kullanarak hizmet sunmak, bu sistemlerin teknik destek, bakım-onarım, donanım-yazılım ve işletme hizmetlerini sunmak, her türlü kara, hava, deniz ulaşım sistemleri, otoyol yönetimi, tünel sistemleri ve ulaşım altyapısı ile ilgili her türlü teknik destek, güvenlik, yapım, bakım-onarım, temizlik vb. hizmetleri sunmak, kentsel yapı ve ulaşım altyapısı (karayolları ve raylı sistem) için risk oluşturan (hasarlı, doğal afetlere maruz kalmış, çarpık ve kaçak yapılaşma) her türlü taşınmazların yıkılması, kaldırılması ve rehabilitasyonunu yapmak, her türlü kara, deniz ve hava taşıtları ile diğer araç ve gereçlerin tedarik, bakım ve servisini yürütmek, her türlü bilgi işlem, otomatik ve yarı otomatik geçiş ve kullanım hakkı veren elektronik cihazlar ile ücretlendirme, tahakkuk, tahsilat ve ilgili raporları almak, kontrol ve ilgili konularda proje, üretim, ticaret, hizmet ve işletmecilik yapmak, tesis kurmak, donanım ve

yazılım sistemleri geliştirmek, her türlü bilgisayar sisteminin bakımını yapmak, eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek, reklam ve tanıtım hizmetleri vermek, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretmek üzere tesisler kurmak, işletmek, tüm elektronik, mekanik, pnömatik, vb. ve bunların kombinasyonları olan ilgili ekipman, parça, sistem ve destek alt sistemleri ithalatı, ihracatı, ticareti, projelendirilmesi, AR-GE ve ürün geliştirme vb. çalışmalar yapmak amacıyla kurulmuştur.

Bu kapsamda Şirket; ana sözleşmesine uygun olarak telekomünikasyon, ulaşım, akıllı şehircilik, sinyalizasyon sistem, altyapı, trafik, aydınlatma işleri, bilgi işlem merkezi ve bilgi sistemleri işleri, inşaat ve taahhüt işleri, proje, sistem geliştirme, eğitim ve danışmanlık hizmetleri işleri, enerji işleri ile ilgili ticari faaliyetler yürütmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda kurulmuş bir anonim şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine gerçek veya tüzel kişiler seçilebilir. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, 14 tüzel kişi ortaklığını temsilen 19 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 10.09.2021 ve 29.11.2022 tarihli Genel Kurul kararları ile seçilmişlerdir.

Şirketin kurumsal yapısı; yönetim kurulu, genel müdür, genel müdür yardımcıları ile mali işler, idari ve destek hizmetleri, satın alma, bilgi işlem, teknoloji uygulama, ulaştırma teknolojileri, AR-GE, ürün yönetimi ve iş geliştirme, pazarlama, iletişim ve yurt dışı satış, yurtiçi satış, insan kaynakları ve hukuk ve regülasyon müdürlükleri ile bu müdürlüklere bağlı 31 şeflikten oluşmaktadır.

Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2022 tarihi itibarıyla 640'dir. Şirket çalışanları, 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu

hükümlerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

İSBAK AŞ'nin nominal sermaye tutarı 72.271.957,00 TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirket sermaye ve hisse yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	71.819.677,00	%99,3742
İETT Genel Müdürlüğü	226.141,00	%0,3129
İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi	140.851,00	%0,1949
İstaç İst. Çevre Yönet. San. ve Tic. AŞ	29.023,00	%0,0402
Bakırköy Belediyesi	17.501,00	%0,0242
Sarıyer Belediyesi	14.209,00	%0,0197
Gaziosmanpaşa Belediyesi	10.682,00	%0,0148
Adalar Belediyesi	4.535,00	%0,0063
Zeytinburnu Belediyesi	3.023,00	%0,0042
Kartal Belediyesi	2.116,00	%0,0029
Beykoz Belediyesi	1.377,00	%0,0019
Şişli Belediyesi	1.075,00	%0,0015
Beyoğlu Belediyesi	907,00	%0,0013
Beşiktaş Belediyesi	840,00	%0,0012

İSBAK AŞ'nin iştirakleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı(%)
İstanbul Elektronik Haberleşme ve Altyapı Hizmetleri San. ve Tic. AŞ	15.000.000,00	30,00
İstanbul Dijital Medya Tic. AŞ	1.300.000,00	10,00
İstanbul Enerji San. ve Tic. AŞ	412.700,00	2,00
Belbim Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri AŞ	19.405,00	0,06
İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Tic. AŞ	24.500,00	0,04
İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret AŞ	217.260,00	0,01
İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret AŞ	4.843,00	0,01
Metro İstanbul San. ve Tic. AŞ	15.700,50	0,00
İsbak A.Ş.-Anka Coğrafi İş Ortaklığı-Kgm	3.500,00	70,00

İsbak-Metro İstanbul Raylı Sistem Sinyali. ve Paks İşl. adi Ort.	25.000,00	50,00
--	-----------	-------

Şirketin amacı, telekomünikasyon, ulaşım ve akıllı şehircilik, sinyalizasyon sistem, bilgi işlem merkezi ve bilgi sistemleri gibi alanlarda hizmet sunmaktır. Bu nedenle şirketin ana gelirleri hizmet satış gelirleridir. Ayrıca ürün satışları da şirketin önemli gelir kalemleri arasındadır.

Şirketin 2022 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 745.863.554,22 TL, net satışları 906.485.865,20 TL, net dönem karı ise 40.804.616,94 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2021 yılı aktif toplamı 6,283,900,00 TL'yi veya net satışları toplamı 12,567,300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar. Şirketin 2021 yılı aktif toplamı 492.307.230,14 TL ve 2021 yılı net satışları 686.046.155,58 TL olup bu tutarlar yukarıda yazılı tutarların üzerinde gerçekleştiğinden Şirket, muhasebe kayıtlarını 7/A seçeneğine göre tutmaktadır.

Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret

Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Şirket bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Şirket bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörölen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na ve ayrıca Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuat düzenlemelerine tabi olmadığından, Şirket'te bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup iç kontrol sistemi bu Kanun hükümleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere, İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve

güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi, Şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

6102 sayılı Kanun'un "Görev dağılımı" başlıklı 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yönetim kurulunun; işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabileceği ifade edilmiştir. Ancak, Şirkette söz konusu düzenlemede belirtilen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Sermaye şirketlerinin tabi olacağı bağımsız denetim usul ve esasları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında belirlenmiştir. Şirket, tüzel kişiliği haiz ve bağımsız denetime tabi olduğundan; yıllık olarak bağımsız denetim faaliyeti, ilgili bağımsız denetim kuruluşu tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Yapılan bağımsız denetim faaliyeti; Şirkete ait yıllık finansal tablo ve diğer finansal verilerinin, tablo ve bilgiler için belirlenmiş kriterlere uygunluğunu ve doğruluğunu sağlayabilecek yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla uygulanır. Bu uygulama esnasında incelenen ve denetimi yapılan bilgi ve belgelerin kapsamına bakıldığında (birimler arası yazışma, kayıtlara esas teşkil eden belgeler, belgelere ilişkin şirket dışı teyit vs.) bağımsız denetimin Şirketin iç kontrol sisteminin denetimini de kapsadığını söylemek mümkündür.

Yukarıda belirtildiği üzere Şirket, 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmamakla birlikte, Şirket bünyesinde iç kontrolün sağlanmasına ilişkin olarak uygulamalar mevcuttur:

Şirkette, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, iş akış süreçlerinin belirlendiği, yetki devirleri ve sınırlarının belirlendiği, görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesinin dikkate alındığı görülmüştür. Şirketin İnsan kaynakları politikası, yürürlükte olan İnsan Kaynakları Yönetmeliğinde ve toplu iş sözleşmesinde detaylı olarak belirtilmiştir. İlgili dokümanlar çalışanlara tebliğ edilmektedir.

Şirkette ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmaktadır. Her yılsonunda, bir sonraki yılın eğitim ihtiyaç analizi yapılmakta, sonrasında gelecek yılın eğitim planı hazırlanmaktadır.

Şirketin organizasyon şemasında genel müdür, genel müdür yardımcıları, müdürler ve şefler hiyerarşik şekilde yer almakta olup, görev değişiklikleri Yönetim Kurulu kararı ile yapılmakta ve durum Şirket sermayesinin %99,37'sine sahip olan İstanbul Büyükşehir Belediyesine bildirilmektedir.

Şirkette, Entegre Yönetim Sistemi oluşturulmuş ve buna ilişkin belgelendirmeler yapılmıştır. Entegre Yönetim Sistemi altında ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 27001 gibi yönetim sistemleri vb. mevcut olup, bu sistemlerin her biri yönetim sürecinin farklı bileşenleri olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin; ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi olup, bu kapsamda Bilgi Güvenliği Kurulu oluşturulmuştur. Ortak kullanılması gereken klasörler, Bilgi Sistemleri Şefliği tarafından oluşturularak, kullanması gereken birimlerin paylaşımına açılmıştır. Şirketin arşiv raf, dolap, depo sistemi mevcut olup, arşivleme süreleri kayıt altına alınarak gerekli işlemler yapılmakta ve sisteme ilişkin iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Tüm evrakların taranarak dijital ortama aktarılması için Dijital Arşiv Projesi çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, Şirkette mobil imza süreçlerinin oluşturulması bakımından Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılmaktadır.

Şirketin faaliyetleri belirlenerek, bu faaliyetler ile ilgili süreçler tanımlanıp bu süreçlere dayalı olarak görev tanımları oluşturulmakta daha sonra birimlerin talimat ve prosedürleri hazırlanarak Entegre Yönetim Sistemi (QDMS)'nde yayınlanmaktadır.

Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiş olup QDMS uygulaması içerisinde tutulmakta ve yayınlanmaktadır.

Şirketin temsil ve ilzaminin İç Yönerge kapsamında düzenlenen imza sirküleri veya Yönetim Kurulu tarafından verilen yetki kapsamında düzenlenen vekaletnameler ile belirlenmiştir. Şirket İç Yönergesi ile yönetim kurulu, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve müdürlerin imza yetki ve derecelerinin belirlendiği, genel müdürün konu ve limitleri belirlemek kaydıyla yetkilerini genel müdür yardımcısı ve/veya müdürlere devredebildiği görülmüştür. Şirketin faaliyet ve birim bazlı bütçe planlamalarını yapmak, gerçekleşen harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek amacıyla performans

dayalı bütçe hazırlandığı ve Yönetim Kurulu Kararı ile onaylandığı, bütçe gerçekleştirmeleri ve harcamaya esas tüm faaliyetlerin her ay “Aylık Yönetim Raporu” olarak İBB İştirakler Müdürlüğüne sunulduğu, ayrıca Faaliyet Raporunun da Mart ayının sonunda Genel Kurula arz edilmek üzere Yönetim Kurulunca onaylandığı görülmüştür.

Mali iş ve işlemlere ilişkin iç yönerge ve prosedürler oluşturulmuş olup mevcut yönerge ve prosedürlerin uygulanmasına yönelik denetimler gerçekleştirilmektedir.

Kurumda yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi mevcuttur. Kurumsal Kaynak Yönetimi Uygulaması (ERP) olarak Workcube kullanılmaktadır.

Şirketin organizasyonel yapısı gereği Genel Müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve müdür pozisyonları, kritik seviye görevler olarak tanımlanmış ve bu görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Stratejik plan kamu sermayeli işletmeler için Stratejik plan rehberine göre hazırlanmıştır. Stratejik plan, yönetim kademesi, birim yöneticileri ve çalışanların katılımıyla hazırlanmıştır. Stratejik planda yer alan projelerin performans hedefleri Kamu Sermayeli İşletmeler İçin Stratejik Planlama rehberine göre hazırlanmıştır. Kurum bütçesi ilgili departmanların performans hedefleri göz önünde bulundurularak kurum faaliyetleriyle ilişkilendirilerek hazırlanmıştır. Kurumsal riskler belirlenmiştir. Bu riskler QDMS programı üzerinden takip edilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri Anonim Şirketi (İSBAK AŞ) 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve 372/472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı ekinde; İhtiyatlılık kavramı; muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin göz önüne alınması gerekliliği olarak tanımlanmış ve bu kavramın sonucu olarak, işletmelerin muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırdıkları ifade edilmiştir.

Tebliğ'in yine aynı bölümünde dönemsellik kavramı ise işletmenin sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanması şeklinde tanımlanmıştır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması bu kavramın gereği olarak belirtilmiştir.

6 Seri No.'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile kıdem tazminatı karşılığı ayrılması ihtiyari bir uygulama olarak kabul edilmiş ve şirketlerin kendi isteklerine bırakılmıştır. Ancak şirketlerin mali durumunu gerçeğe uygun olarak görmesi adına kıdem tazminatlarının hesap dönemi itibariyle hesaplanıp karşılık ayrılması ve bunların mali tablolarda gösterilmesi şirketin mali durumunun gerçek ölçüde anlaşılması bakımından önem arz etmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma ve envanter" başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında; her tacirin, ticari defterleri tutmak ve defterlerinde, mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Kanun'un "Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun yetkisi" başlıklı 88'inci maddesinin birinci fıkrası; "64 ilâ 88 inci madde hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişiler münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken, Kamu Gözetimi, Muhasebe

ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan, Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uymak ve bunları uygulamak zorundadır. 514 ilâ 528 inci maddeler ile bu Kanunun ilgili diğer hükümleri saklıdır.” şeklindedir.

Yukarıda yazılı madde metninde 6102 sayılı kanuna göre faaliyet gösteren tüzel kişilerin finansal tablolarını düzenlerken; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uymak ve bunları uygulamak zorunda oldukları açıkça belirtilmektedir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayınlanan “Türkiye Muhasebe Standartları” içerisinde yer alan ve aynı zamanda “Uluslararası Muhasebe Standartları” arasında bulunan 19 No.lu standart ile çalışanlara sağlanan faydaların muhasebeleştirilmesi düzenlenmiştir. Bu standarda göre, kıdem tazminatı işçinin işten çıkarılması nedeniyle ödenen bir tazminat değildir. İşçinin çalışması karşılığıdır ve çalışma sonrası sağlanan faydalar grubu içinde değerlendirilmektedir. Bu nedenle, işçi çalıştıkça kıdem tazminatı adı altında bir yükümlülük de doğmaktadır. Bu yükümlülüğün hesaplanarak finansal tablolara alınması gerekmektedir.

6 sıra No.lu Muhasebe Tebliği ve 6102 sayılı Kanun birlikte değerlendirildiğinde; 6102 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği 2011 yılına kadar ihtyari bir uygulama olan kıdem tazminatı karşılığı ayrılması uygulamasının bu yıldan itibaren zorunlu hale geldiği değerlendirilmektedir. Ayrılacak kıdem tazminatı karşılıklarının muhasebeleştirilmesine ilişkin ayrıntılar 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde düzenlenmiştir.

Mezkûr Tebliğ’in “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” kısmında yer alan “(C) Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı ekinde, “372-Kıdem Tazminatı Karşılığı” hesabının faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, “472-Kıdem Tazminatı Karşılığı” hesabının ise uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır. Ayrıca, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda “372-Kıdem Tazminatı Karşılığı” hesabına devrinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Şirketin, personel için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarını ayırmadığı ve 372 veya 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlemediği tespit edilmiştir. Bu durum, Şirketin ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerini, karşılık ayırarak ilgili dönemlerinde giderleştirmemesine, dolayısıyla yükümlülüklerin mali tablolarda olması gerekenden az, ticari karın ise olması gerekenden fazla görünmesine neden olmuştur.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; Vergi Usul Kanunu (VUK) kapsamında ve Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) kapsamında olmak üzere iki set mali tablo hazırlandığı, kıdem tazminatı karşılığının söz konusu mali tablolardan TMS kapsamında hazırlanan sette yer aldığı, VUK kapsamında hazırlanan mali tablolarda ise kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı, bunun nedeninin kıdem tazminatı karşılığının vergisel açıdan gider yazılabilmesinin mümkün olmaması olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, her ne kadar VUK açısından kıdem tazminatı karşılığı vergisel açıdan gider kabul edilmese de kıdem tazminatı karşılığı ayrılması ve ilgili hesaplarda izlenmesinin; mali tabloların doğru bilgi sunması ve ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerinin takip edilebilmesi açısından ihtiyatlılık ve dönemsellik ilkelerine göre gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Faiz Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmaması

Şirketin alacaklarından bazılarının süresi içinde tahsil edilmediği, bu alacaklar için gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği, sadece asıl alacağın kayıtlara alındığı ve tahsil edilen tutarlar için vade farkı faturası kesilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari İşlerde Faiz" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler. Taraflar, sözleşmede temerrüt faizi oranını belirlememişlerse, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 2'nci

maddesinin ilk fıkrasına göre; temerrüde düşen borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için 1'inci maddede belirlenen kanuni faiz orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Bununla birlikte, 3095 sayılı Kanun, bazı şartlarda daha yüksek orandan temerrüt faizi talep edilebilmesine imkân tanımaktadır. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, 1'inci maddeyle belirlenen orandan fazla ise, bu oran üzerinden gecikme faizin hesaplanması gerekmektedir.

Hesaplanan gecikme faiz tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir. 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 1 Seri No.'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, işletmelerin faaliyet alanı kapsamındaki işlerden kaynaklanan temerrüt faizi gelirlerinin "649-Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar" hesabında kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Karşılık hesap olarak da, asıl alacağın takip edildiği "120-Alıcılar" hesabının borçlandırılması gerekmektedir.

Tekdüzen muhasebe sistemi tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemlerin ve olayların, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve Şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 31.12.2022 tarihi itibarıyla Şirketin; 121-180 gün vadesi geçmiş alacağının 1.353.621,29 TL, 181-240 gün vadesi geçmiş alacağının 4.592.277,97 TL, 241-364 gün 274.640,33 TL, 365 gün ve üstü vadesi geçmiş alacağının 16.010.698,56 TL olduğu, söz konusu alacaklar için faiz işletilmediği, ayrıca yılı içerisinde tahsilatı yapılan vadesi geçmiş tutarlar için de vade farkı faturası kesilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; Şirketçe gerçekleştirilen her türlü ticari iş ve işlemlerin, ilgisine göre Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Vergi Usul Kanunu gibi mevzuata uygun gerçekleştirilmeye çalışıldığı, bundan sonraki dönemde tüm işlemlerin mevzuata ve ticari teamüllere en üst seviyede uygun olarak gerçekleştirilmesi için özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, temerrüde düşmüş alacaklar için sözleşme hüküm varsa buna göre,

sözleşmede hüküm yoksa mevzuat hükümleri doğrultusunda faiz tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Sözleşme Hükümü Gereği Temlik Edilemeyecek Şirket Alacağının Faktoring Şirketine Temlik Edilmesi

Şirket ile İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT) arasında imzalanan sözleşme gereği Şirketin alacağını devir veya temlik etmemesi gerekirken bu hususa riayet edilmediği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Mezkûr Kanun'da belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamayacağı ve ek sözleşme düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Sözleşmede değişiklik yapılması" başlıklı 15'inci maddesinde de; sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla; sadece işin yapılma veya teslim yeri ile işin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresinin ve bu süreye uygun olarak ödeme şartlarının değiştirilebileceği hükmü tesis edilmiştir.

Şirket ile İETT arasında 2021/238275 ihale kayıt numaralı "ÖHO Araç İçi Kamera, Görüntü, Ses ve Şarj Üniteleri Sistemleri Mal Alımı"na Ait Sözleşme 11.06.2021 tarihinde 108.705.950,00+KDV bedelle imzalanmıştır. Sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 12'nci maddesinde;

"(...)

12.2.3.2. Yüklenici yapılan işe ilişkin hakediş ve alacaklarını başkalarına devir veya temlik edemez." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, yüklenici firma konumunda olan Şirketin, İETT'den olan alacaklarını devir veya temlik etmemesi gerekirken bu hususa riayet etmediği tespit edilmiştir.

Şöyle ki; 11.03.2022 tarihinde, QNB Finans Faktoring AŞ'ye gönderilen ve İETT ile Şirket yetkilileri tarafından imza edilen yazı doğrultusunda Sözleşmede yer alan; "*Yüklenici yapılan işe ilişkin hakediş ve alacaklarını başkalarına devir veya temlik edemez."* düzenlemesinin 31.500.000,00 TL için kaldırılmasına ve söz konusu tutarın QNB Finans Faktoring AŞ'ye temlik edilmesine karar verilmiştir. 14.03.2022 tarihinde de; temlik eden

İSBAK AŞ, lehine temlik yapılan QNB Finans Faktoring AŞ, muhatap İETT olacak şekilde ve temlik alınan fatura tutarı 31.500.000,00 TL olarak noter tasdikli sözleşme imzalanmıştır. Ayrıca söz konusu temlik işlemi nedeniyle Şirket faiz giderine katlanmak durumunda kalmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; COVID-19 pandemisi nedeniyle İETT'nin gelirlerinin, toplu ulaşım faaliyetlerindeki azalmanın etkisiyle büyük ölçüde düştüğü, bunun sonucu olarak söz konusu idarenin ödemelerinde maaş ve yasal mali yükümlülükler öncelik verdiği, İSBAK AŞ'nin de içinde bulunduğu tedarikçilerine ise ödemelerini vadesinde yapabilmek için İBB meclisine kredi limiti başvurusunda bulunduğu ancak olumlu yanıt alamadığı, dolayısıyla Şirkete 2020, 2021 ve 2022 yıllarında İETT tarafından bazı dönemlerde vadesinde ödeme yapılamadığı, ihale kapsamında akdedilen sözleşmelerde fiyatlar “sabit birim fiyat” olarak belirlenmiş ise de, gerek Pandemi ve gerekse dünyada ve ülkemizde devam edegelen enflasyonist ortam ve öngörülemez şekilde artan asgari ücret nedeniyle artan maliyetlerden dolayı, kamu hizmetlerinin aksamaması adına makul ve nakdi ödeme alma zarureti doğduğu belirtilmiştir. Bu soruna çözüm olarak, İETT tarafından Şirkete ihale edilen sözleşmeler kapsamında ifa edilen kamusal hizmetlerin aksamaması adına İETT tarafından tevdi edilen “alacağın temlikine muvafakat” konulu resmi yazı ile temlik yasağı kaldırılarak alacağın temliğinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar Şirket tarafından gönderilen savunmada söz konusu temlik işleminin zorunluluktan kaynaklandığı ifade edilse de; sözleşme imzalandıktan sonra sözleşmede değişiklik yapılabilecek haller 4735 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde açık olarak hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hükme aykırı olarak Şirket alacağının temlik edilmesi hatalı bir uygulamadır.

Sonuç olarak, Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde sözleşme hükümlerine aykırı hareket edilmemesi, sözleşme imzalandıktan sonra sözleşmede mevzuatın izin verdiği hususlar dışında herhangi bir değişiklik yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyelığının Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi

Büyükşehir Belediyesinin pay sahibi olduğu Şirkette, Belediye tüzel kişiliğini yönetim kurulunda temsil etmek üzere belirlenen gerçek kişilerden bazılarının, yöneticilik sıfatını haiz olmayan kişiler arasından seçildiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun “Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde

bulunma yasağı” başlıklı 28’inci maddesinde; “*Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre (Tacir) veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç).*” hükmüne yer verilerek memurların, ticari faaliyet yasağı açıklanmış, istisnai olarak memurların belediye şirketlerinde temsilen görev almasına cevaz verilmiştir.

6102 sayılı Kanun’un 359’uncu maddesinin beşinci fıkrasında; “*Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketlerde, sayılan tüzel kişiler veya bunların gerçek kişi temsilcileri yönetim kuruluna seçilebilir. Yönetim kurulu üye sayısı ikiden fazla olan şirketlerde üyelerin tamamının aynı kamu tüzel kişisinin temsilcisi olmaması şartıyla kamu tüzel kişisini temsilen birden fazla gerçek kişi yönetim kuruluna seçilebilir.*” denilerek kamu tüzel kişilerinin ya da bunların gerçek kişi temsilcilerinin pay sahibi oldukları şirketlerin yönetim kurullarına seçilebileceğine ilişkin genel bir hüküm getirilmiştir.

5393 sayılı Kanun’un “Şirket kurulması” başlıklı 70’inci maddesinde;

“*Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usûllere göre şirket kurabilir.*”,

5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesinde;

“*Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler.*” denilmektedir.

Konuyla ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde, belediye sermayesine sahip şirketlerde tüzel kişiliğin temsil yetkisinin genel olarak 657 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanun’da, özel olarak ise 5216 sayılı Kanun’da düzenlendiği görülmektedir. 5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesine göre, büyükşehir belediyesinde ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatına sahip kişiler belediye tüzel kişiliği adına belediye şirketlerinin yönetim kurulunda görev alabileceklerdir. Bunların dışındaki kişilerin görev alması ise, mevzuata uygun olmayacaktır. Dolayısıyla müdür ve üstü kadrolarda yer alan kişilerin yönetim kurulu üyesi olarak görev almasına mevzuat cevaz verirken danışmanların, koordinatörlerin veya herhangi bir yöneticilik sıfatı haiz olmayan kişilerin yönetim kurulu üyesi olarak görev alması mevzuata uygun değildir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in "Kadroların tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; "*Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-2 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro Standartları Cetvellerinde belirtilen birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadro unvanları ile Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-3 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro Unvanları Listelerinden (I), (II) ve (III) sayılı listelerde belirtilen unvanlar kullanılarak idarî birimler oluşturulur... Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadro unvanları hizmet gereklerine uygun olarak belirlenir ve fiilen icra edilmeyen hizmetlere ilişkin kadro unvanları kullanılmaz.*" hükümlerine yer verilerek, müdür ve üstü kadroların yönetici sıfatını haiz olduğu açıklanmıştır. Dolayısıyla belediye iştiraki şirketlerde, belediyeden görevlendirilecek yönetim kurulu üyelerinin de bu kişiler arasından seçilmesi gerektiği düşünülmektedir.

6102 sayılı Kanun'un 365'inci maddesinde, "*Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Kanundaki istisnai hükümler saklıdır.*" denilerek anonim şirketlerin yönetim ve temsil organı açıklanmıştır. Kanun'da yer alan diğer düzenlemelere (madde 367, 370) göre, anonim şirketlerde müdür veya genel müdürlük doğrudan doğruya yönetim organı olmayıp ancak yönetim kurulunca temsil yetkisi verilebilecek ve esasları iç yönergeyle belirlenecek bir birimdir. Söz konusu genel müdür, şirketin personeli olup İş Kanunu'na tabi olarak çalışmakta, pay sahibi belediyede/bağlı ortaklıkta yöneticilik vasfına sahip olmadığı gibi pay sahibi tüzel kişiliği temsil etme yetkisine de sahip bulunmamaktadır. Belediye şirketleri açısından, şirket esas sözleşmesinde sayısı belirtilen yönetim kurulu üyeliklerinden pay sahibi idareyi temsilen bulunacakların, pay sahibi tüzel kişilikte yöneticilik vasfını haiz personel olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin sermaye çoğunluğuna sahip olduğu Şirkette, Şirket Genel Kurulu tarafından belirlenen yönetim kurulu üyelerinin bazılarının Büyükşehir Belediyesinde veya bağlı kuruluşlarında (İSKİ, İETT) yöneticilik vasfını taşımadığı; Büyükşehir Belediyesinde veya bağlı kuruluşlarında müdür yardımcısı, danışman, koordinatör gibi ünvanları taşıyan personelin Şirkette yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; Türk Ticaret Kanunu'nun 359'uncu maddesinin beşinci fıkrası ve 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde yer alan hükümlerden bahsedilerek belediyelerde çalışan yöneticilerin belediye iştiraki olan

şirketlerde yönetim veya denetim kurulu üyesi olabilecekleri, yönetim kurulu üyeliği görevine getirilenlerin usulüne uygun olarak belirlendiği belirtilmiştir.

Her ne kadar Şirket tarafından yönetim kurulu üyeliği görevine getirilenlerin usulüne uygun olarak belirlendiği belirtilmiş olsa da yönetim kurulu üyelerinin bazılarının Büyükşehir Belediyesinde veya bağlı kuruluşlarında (İSKİ, İETT) yöneticilik vasfını taşımadığı bulgu bünyesinde ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak, Şirket yönetim kurulunda Belediye tüzel kişiliğini temsil edecek kişilerin tamamının Belediye veya bağlı kuruluşlarında yöneticilik vasfına sahip olması gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 4: Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması

Şirkette görev yapan personel ile bunların aile fertleri için özel sağlık sigortası yaptırılarak poliçe bedellerinin şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların, madde kapsamında sigortalı sayılacakları ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, genel sağlık sigortalısı sayılacakları belirtilmiştir.

Buna göre, İhale kapsamında özel sağlık sigortası yaptırılan tüm personel ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, 5510 sayılı Kanunu'nun 60'ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmakta ve kendileri için Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, kamu kaynağı kullanan Şirketin, kaynaklarını ekonomik kullanması konusunda özen yükümlülüğü de bulunmaktadır.

Şirket Yönetim Kurulunun 22.10.2021 tarih ve 2021/102 sayılı Kararı gereğince "(...) Kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve kamu yararı nedeniyle "Grup Sağlık Sigortası Hizmet Alımı İşi"nin Kamu İhale Genel Tebliği "Birden Fazla İdarenin Ortak İhtiyaçları İçin İhale Yapılması" başlıklı 97/A maddesine göre 4734 sayılı Kanunda yer alan ihale usullerini

kullanarak ortak bir ihale ile karşılanması, “Koordinatör İdare” olarak UGETAM AŞ (İstanbul Uygulamalı Gaz ve Enerji Teknolojileri Araştırma Mühendislik Sanayi Ticaret AŞ) ile ortak alım protokolü imzalanması, çıkılacak ortak alım ihalesi için “Taraf İdare” başvurusu yapılması, Koordinatör İdare tarafından yapılan ihale sonucunda ihale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması ve diğer tüm iş ve işlemlerin yapılması için Genel Müdürlüğe yetki verilmesi yönünde karar verilmiştir. Bu kapsamda, 22.10.2021 tarihinde UGETAM AŞ ile ortak alım protokolü imzalanmıştır. 31.12.2021 tarihinde ise 01.01.2022 - 31.12.2022 dönemini kapsayan “Grup Sağlık Sigortası Hizmeti Alım İşİ”ne ilişkin sözleşme 678.083,22 TL + KDV bedelle İSBAK AŞ ile RAY Sigorta AŞ arasında akdedilmiştir. İhale kapsamında Şirket personeli 59 kişi, personel eşleri 49 kişi, personel çocukları 66 kişi olmak üzere toplam 174 kişi için özel sağlık sigortası yaptırılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; Şirketin Personel Yönetmeliği’nde özel sağlık sigortasından yararlanacak personele ve bunların aile fertlerine yer verildiği ve ödemenin bu kapsamda yapıldığı belirtilmiş, ayrıca 13.06.2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanun’un 28’inci maddesi ile değiştirilen Gelir Vergisi Kanunu’nun 89’uncu maddesinin özel sağlık sigortası yaptırılmasını teşvik amacıyla getirilen bir düzenleme olduğu ve bu düzenleme ile mükellefin kendisi veya eş ve çocukları adına yaptırılan çeşitli adlar altındaki sigorta poliçe bedellerini belli oranlar dahilinde gelir vergisi matrahından indirmesine imkan sağlandığı, dolayısıyla Şirketin yaptığı çalışmanın söz konusu yasa ile de uyumlu olduğu ve üst düzey yöneticiler için bir motivasyon kaynağı teşkil ederek çalışmalarında Şirketin menfaatine olacak şekilde daha etkin ve verimli olmalarına imkan sağladığı, bu gerekçeler ile bulguda bahsi geçen çalışanlar ve aile fertleri için özel sağlık sigortası yaptırıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, Anayasanın 124’üncü maddesinde kimlerin yönetmelik çıkartabileceği düzenlenmiş olup, bunlar arasında şirketler sayılmamıştır. Dolayısı ile Şirketin yönetmelik çıkartma yetkisi bulunmadığından, belirtilen yönetmeliğin şirket içi yönerge olduğu değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Diğer taraftan, üst düzey yöneticiler ve bunların aile fertleri adına Şirket bütçesinden yaptırılan özel sağlık sigortalarının gerek Gelir Vergisi Kanunu’na uygun olduğu ve gerekse çalışanların motivasyonlarını artırmak suretiyle şirkete olan katkılarını artıracakları gerekçeleri ileri sürmüş olsa da; adına poliçe düzenlenen her bir şirket çalışanı ve bunların aile fertleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 60’ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısıdır ve kendileri için işveren tarafından Sosyal Güvenlik

Kurumuna genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır.

Yine, Şirket tarafından, Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenleme ile çalışanlar ve bunların aile fertleri adına özel sağlık sigortası yaptırılmasının teşvik edildiği belirtilmiş olsa da; Kanun'da yapılan düzenlemenin amacı, kamu kaynağı kullanılarak özel sağlık sigortası yaptırılmasına yönelik olmayıp, özel sağlık sigorta poliçe bedellerinin çalışanların gelir vergisi matrahından indirilmesine yöneliktir.

Sonuç olarak, ödenen SGK primleri ile personelin alacağı sağlık hizmetlerinin Devletin sunmuş olduğu standartlar çerçevesinde karşılandığı dikkate alınarak, bu standartlar dışında alınmak istenen sağlık hizmet giderlerinin kamu kaynakları ile karşılanmaması ve hiçbir şirket çalışanı ve aile ferdi için özel sağlık sigortası giderlerinin Şirket kaynaklarından ödenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanunun 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57'nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi (220) Türk Lirası (2022 yılında 755 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Mezkûr düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette yılı içinde 612 işçinin görev yaptığı, 59 işçinin 20 gün ve üzeri izin hakkı olduğu tespit edilmiştir.

Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları karşılığında son ücretleri dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden, Şirket açısından öngörülemeyen giderler ortaya çıkacaktır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; personelin yıllık izinlerinin kullandırılması ile ilgili çalışmanın yapıldığı, müdürlüklerin izin planlamasının yapılması konusunda bilgilendirildiği, diğer yandan yıllık izin yüklerinin azaltılması için

mütemadiyen gerekli çalışmaların yapıldığı, bunun neticesi olarak, Şirketin yıllık izin ortalamasının yıllara sâri şekilde düşürüldüğü, çalışmaları aksatmayacak şekilde yıllık izinlerin kullandırılması çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından geçmiş yıllara kıyasla işçilerin yıllık izinlerini kullanmalarında iyileştirici çalışmalar yapılmış olup söz konusu aksaklığın tam olarak giderilmesi için yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 6: Şirket Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Büyükşehir Belediyesinde Görevlendirilmesi

Şirket tarafından istihdam edilen 9 personelin, 2022 yılı içerisinde işten ayrılana kadar veya İSBAK AŞ bünyesine dönene kadar, fiilen İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) bünyesinde çalıştırıldığı ve ücretlerinin Şirket tarafından karşılandığı görülmüştür.

Şirketler ile pay sahipleri arasındaki ilişkiler kanunlarla düzenlenmiş olup; belediyeler ile ortak olduk oldukları şirketler arasındaki mal ve hizmet alımları kural olarak ihale mevzuatına tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, İSBAK AŞ, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tabi bir anonim şirkettir ve İBB'den ayrı tüzel kişiliği bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 20'nci maddesi ile, belediyeler ile bağlı kuruluşlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, doğrudan hizmet alımı suretiyle, ortaklık pay şartını sağlayan şirketlerinden birine gördürebilecekleri düzenlenmiştir.

Buna göre, Şirket personelinin fiilen İBB bünyesinde çalıştırılmasının yapılacak sözleşme ve ödenecek hakedişler kapsamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; Şirkete 2022 yılı toplam maliyeti 1.125.125,52 TL olan 9 işçinin fiilen İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde görevlendirilerek çalıştırıldığı görülmüştür. Bu işçiler için doğrudan hizmet alımı ve sözleşme yapılmadığı gibi sosyal hakları dâhil tüm masraflarının Şirket tarafından karşılandığı, bunun için Büyükşehir Belediyesinden herhangi bir bedel alınmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu personelin, işe alındığı tarihten itibaren 2022 yılının aşağıda detayı belirtilen belli bir dönemine kadar İBB bünyesinde görevlendirildiği

anlaşmıştır.

Tablo 3: 2022 Yılında İBB'de Görevlendirilen Personele İlişkin Bilgiler

Unvan	Lokasyon	İlk Geçici Görev Başlama Tarihi	İşe Giriş Tarihi	İşten Çıkış Tarihi	Şirkete Dönüş Tarihi	2022 Yılı Toplam İşveren Maliyeti (TL)
Yönetici Asistanı	Bakırköy Ek H.B	16.03.2021	15.03.2021	15.09.2022		208.691,47
İşe Alım Uzman Yardımcısı	Bakırköy Ek H.B	15.09.2021	14.09.2020	31.05.2022		102.533,22
İşe Alım Uzmanı	Bakırköy Ek H.B	9.02.2021	8.02.2021	31.05.2022		140.144,73
Uzman	Selimiye	19.09.2019	18.09.2019		01.04.2022	82.761,57
İnsan Kaynakları Uzmanı	Bakırköy Ek H.B	13.11.2019	12.11.2019	15.09.2022		212.650,54
İşe Alım Uzman Yardımcısı	Bakırköy Ek H.B	22.09.2020	21.09.2020	31.05.2022		98.392,21
Büro Personeli	İBB Gönüllüler B.İ	4.12.2019	3.12.2019	15.09.2022		153.019,43
İnsan Kaynakları Personeli	Sadabat	22.11.2019	21.11.2019		01.04.2022	45.324,56
Uzman	Merkez	2.10.2019	1.10.2019		01.04.2022	81.607,79
2022 Yılı Toplam Maliyet						1.125.125,52

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle;

- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Şirket Kurulması" başlıklı 70'inci maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket Kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinden bahsedilmiş,

- Belediye şirketlerinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmalarına rağmen gerek sermayelerinin kamuya ait olması gerek yasal düzenlemelerle kendilerine kamu tüzel kişilerine tanınan bazı yetkilerin tanınması gerekse faaliyet alanlarının belediyenin görev ve hizmet alanı olması sebepleriyle herhangi bir ticaret şirketinden farklı konumda oldukları, ayrıca belediye iştiraklerinin politika ve stratejilerinin belediye yönetimince şekillendirildiğinden, iştiraklerin gerçekte kamu kurumu olan belediyenin bir uzantısı olarak kamu hizmeti sağladığı,

- Şirketin de bir belediye iştiraki olduğu ve kamu hizmeti sağlayarak İstanbul halkının gereksinimlerinin karşılanmasında aktif bir şekilde rol aldığı,

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Geçici İş İlişkisi" başlıklı 7'nci maddesiyle "Geçici iş ilişkisi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilir." hükmünün düzenlenmiş olduğu, aynı maddenin son fıkrasına göre de şirketler topluluğuna bağlı başka bir

işyerinde çalışanlar ile aynı şekilde hâkim teşebbüs veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir şirkette görevlendirme yapılmak suretiyle geçici iş ilişkisi kurulabileceği, bu hükümlere göre de geçici iş ilişkisi kurulduktan sonra her türlü ücret ödemelerinin devreden işverenin yükümlülüğünde olduğunun hükme bağlandığı,

- 6102 sayılı Kanun'un 195 ve devamındaki maddelerinde yer alan şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerinin uygulanmasında kamu tüzel kişiliği ve özel tüzel kişilik ayrımı yapılmamış olduğundan kamu tüzel kişilerinin de şirketler topluluğu kapsamında değerlendirilebileceğinin anlaşılmakta olduğu ve bu çerçevede yukarıdaki mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin bizatihi kendisinin (kamu) tüzel kişilik olduğu ve Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen "Hakim Teşebbüs" ve "Tüzel Kişilik" olarak düzenlenen hüküm içerisine kamu tüzel kişiliğinin de dahil olduğu, dolayısıyla İBB tüzel kişiliğinin şirketler topluluğunun hakim teşebbüsü olarak değerlendirilebileceği,

- Gerek İş Kanunu gerek Türk Ticaret Kanunu hükümleri bir arada değerlendirdiğinde, Belediye şirketlerinde görev yapan personelden uygun görülenlerin veya ihtiyaç duyulanların geçici iş ilişkisi kapsamında İBB'de görevlendirilebileceğinin anlaşıldığı,

- Personelin bir kısmının yukarıdaki hükümler uyarınca geçici iş ilişkisi kapsamında faaliyette bulunduğu, bir kısmının da Şirketin ticari faaliyetlerini yerine getirmek amacıyla İBB'nin çeşitli birimlerinde dönem dönem kısa süreli olarak İBB ile birlikte yürütülen kamu faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla hizmet verdiği,

- Söz konusu personellerin İBB ve İBB'ye bağlı kurum ve birimlerde, Şirketin iş, işlem ve muhtelif süreçlerini takip etmek ve bu sayede Şirketi doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren süreçlerde sürekliliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla görevlendirildiği,

- Bulguya konu uygulamaların Türkiye'deki pek çok belediyede de benzeri bir şekilde uygulanmakta olduğu, ancak bulgudaki açıklamalardan konunun ve ilgili mevzuatın farklı yorumlanabileceği, uygulamada birlik sağlanması ve takibi amacıyla bulguda tenkit edilen hususların değerlendirilmiş olup geçici iş ilişkisi ve kısmi süreli çalışma gibi geçici uygulamalara son verildiği,

İfade edilmiştir.

Ancak, şirketler ile pay sahipleri arasındaki ilişkiler kanunlarla düzenlenmiş olup; belediyeler ile ortak oldukları şirketler arasındaki mal ve hizmet alımları kural olarak

ihale mevzuatına tabi tutulmuştur. Belediye şirketleri, kamu kaynağı kullanmaları dolayısıyla, haklarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olma gibi getirilen kısıtlamalar haricinde, hukuken 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tabi diğer şirketlerden farklı bir konumda tutulmamışlardır.

Diğer taraftan, belediye şirketlerinin politika ve stratejilerinin belediyelerce belirleneceğine ilişkin bir yasal düzenleme bulunmayıp, bu şirketlerin yönetim faaliyetleri 6102 sayılı Kanun'da belirtilen organları tarafından yerine getirilmektedir. 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde düzenlenen büyükşehir belediyelerinde yöneticilik sıfatını haiz personelin bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabileceği hükmü, belediyelerin şirketleri yönetmesine ilişkin olmayıp, belediyelerin şirket organlarında temsilci bulundurulabilmeleri açısından, ilgili personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilen sınırlamanın kaldırılmasına ilişkindir.

Ayrıca Şirket tarafından, 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Geçici İş İlişkisi" başlıklı 7'nci maddesi kapsamında holding bünyesi içinde bulunan veya aynı şirketler topluluğuna bağlı şirketler için düzenlenen geçici iş ilişkisinin, belediye ve belediye şirketleri arasında da kurulabileceği belirtilse de, maddede belirtildiği üzere bu düzenleme şirketler arasındaki ilişkiler için getirilmiş olup; kamu idaresi olan belediyelerin geçici ya da sürekli iş ilişkisi kurması, "Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri ile düzenlenmiştir. Buna göre belediyelerin şirketlerinde istihdam edilen işçilerle geçici de olsa iş ilişkisi kurması mümkün bulunmamaktadır.

Şirket tarafından, geçici iş ilişkisi kurulabilmesine yönelik olarak belediyelerin de şirketler topluluğu kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine dayanak olarak, 6102 sayılı Kanun'un şirket topluluğu kavramını düzenleyen 195'inci maddesinde kamu tüzel kişiliği ve özel tüzel kişilik ayrımına gidilmediği belirtilse de, anılan madde ticaret şirketlerine ilişkin düzenlemeler getirdiğinden, kamu tüzel kişilikleri zaten madde kapsamı dışında tutulmuş olmaktadır.

Sonuç olarak, İBB'de personel görevlendirme uygulamasından vazgeçilmiş olsa dahi, söz konusu uygulama nedeniyle Şirket 2022 yılında toplam 1.125.125,52 TL maliyete katlanmıştır. Söz konusu personelin İBB bünyesinde görevlendirilmesi işleminin, 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesi uyarınca doğrudan hizmet alma yöntemiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Şirketin Geçmiş Yıllarda Almış Olduğu Borçlara İlişkin Faiz Bedellerinin Ödenmemiş Olması ve Faiz Tutarlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Şirketin, finansman ihtiyacına binaen İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nden (İGDAŞ) geçmiş yıllarda almış olduğu borçların geri ödemelerinde, protokollerinde öngörülen yasal faizlerin ödenmediği ve faiz tutarlarına ilişkin muhasebe kayıtlarının hatalı yapıldığı görülmüştür.

Şirket ile İGDAŞ arasında, 12.01.2007 tarihli ve 165 sayılı Büyükşehir Belediye Meclisi Kararına istinaden Şirketin finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla, İGDAŞ'ın Şirkete süreli borç vermesine ilişkin 3 adet borç protokolü düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, İGDAŞ'tan 17.12.2007 tarihinde 1.500.000 TL, 12.05.2008 tarihinde 3.000.000 TL ve 08.08.2008 tarihinde de 2.000.000 TL olacak şekilde toplam 6.500.000 TL borç alınmıştır.

Söz konusu borçlar iki şirket arasında gerçekleştirilen protokoller kapsamında alınan borçlar olup bu kapsamda alınan borçların tamamının protokol hükümlerine göre 2008 yılı içerisinde geri ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca söz konusu protokollerde İSBAK AŞ'nin mücbir sebeple veya finansman sıkıntısı nedeniyle sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda, protokoller muvacehesindeki müktesep hakların saklı kalması kaydıyla tarafların protokol veya vade tarihlerinde yazılı talep doğrultusunda değişiklik yapabileceği düzenlemesi yapılmış olup borçların geri ödenmesinde anapara ile birlikte "yasal faiz" de işletileceği düzenlemeleri yapılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175'inci ve mükerrer 257'nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan 1 sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde; 320-Satıcılar Hesabında işletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçların izleneceği, 339-Diğer Çeşitli Borçlar Hesabında ise ticari olmayıp diğer borçlar hesap grubu içerisinde yer alan diğer hesaplarda izlenemeyen çeşitli borçların izleneceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, İGDAŞ'dan alınan borçların anapara geri ödemelerinin 26.03.2008 tarihinde 500.000 TL, 11.01.2013 tarihinde iki farklı ödeme dekontu ile toplam 6.000.000 TL şeklinde gerçekleştiği, ancak hesaplanan 2.095.095,53 TL faiz tutarının ödenmediği ve bu tutarın hatalı olarak 320-Satıcılar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; bulguda bahsi geçen borçlandırıcı işlemin 2007 yılına dayandığı, İGDAŞ ile Şirket arasında yapılan mutabakat sonucu borcun kaynağının tespit edildiği, 2023 yılı haziran ayı itibariyle ilgili kayıtların düzeltildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, üzerinden uzun yıllar geçmiş olan faiz borçlarının bütçe imkânları doğrultusunda ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca söz konusu borç 2022 yılında 339-Diğer Çeşitli Borçlar Hesabında izlenmediği için bu hesap 2.095.095,53 TL eksik, 320-Satıcılar Hesabı ise aynı tutarda fazla görünmektedir.

BULGU 8: Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanması

Şirketin vergi borcu, prim borcu, aidat ödemeleri vb. bazı ödemelerini zamanında yapmadığı, bu nedenle gecikme bedeli, faiz, gecikme zammı, idari ceza gibi ilave maliyetlere katlanmak zorunda kaldığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde, hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri dolayısıyla ilgililerin gelir vergilerine mahsuben işveren tarafından gerçekleştirilecek tevkifatlara ilişkin detaylı açıklamalara yer verilmiş, 84'üncü maddesinde ise söz konusu tevkifatlar dolayısıyla muhtasar beyanname verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un 98'inci maddesinde, vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmi üçüncü günü akşamına kadar (Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 29.03.2019 tarih ve 115 numaralı Sirküler gereğince yirmi altıncı günü akşamına kadar) vergi dairesine bildirmeye mecbur olduğu, 119'uncu maddesinde ise yapılan vergi tevkifatının, vergi kesenler tarafından beyanname verecekleri ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar bağlı buldukları vergi dairesine yatırılmaları belirtilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 86'ncı maddesinde işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirleneceği hükmü yer almıştır. Mezkur maddede belirtilen hususları düzenleyen Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 102'nci maddesinde aylık prim ve hizmet belgelerinin en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 23'ünde Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderileceği, 108'inci maddesinde ise prim tutarlarının da en geç söz konusu ay sonuna kadar Kuruma ödeneceği belirtilmiştir.

Özetle; Şirket tarafından işçilerin ücretlerinden, söz konusu kişilerin gelir vergilerine mahsuben kesilen tutarlar ilgili ayı takip eden ayın 26'ncı günü akşamına kadar beyan edilip ödenmelidir. Ayrıca sosyal güvenlik primleri de benzer şekilde işçi ücretlerinden kesilmeli, Şirkete ait prim de bu tutara eklenerek belirlenen sürelerde ilgili Kuruma bildirilmeli ve ödenmelidir. Mahkeme ilamı ile belirtilen yükümlülüklerin ise geciktirilmeksizin yerine getirilmesi gerektiği açıktır.

Yapılan incelemede, Şirketin; 2022 yılsonu itibariyle ilgili kurumlara ödenmemiş sosyal güvenlik prim borcu ve vergi borcu bulunmadığı, ancak gerek 2022 yılı içerisindeki ödeme dönemlerindeki vergi ve prim borçlarının süresinde ödenmemesinden, gerek gümrük vergisi beyannamesinin zamanında verilmemesinden, gerekse abone aidatının gecikmesinden dolayı 2022 yılında toplam 79.430,32 TL gecikme zammı, faiz ve benzeri ödemelere katlanmak zorunda kaldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; düzeltme beyanname ödemeleri, abone aidat gecikme zammı ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in 3'üncü maddesi hükümleri uyarınca 180 günlük süre içerisinde ihracata ait bedellerin, banka koordinasyon eksikliği sebebiyle yurda getirilmemesinden kaynaklı olarak Şirket tarafından 79.430,32 TL gecikme zammı, faiz vb. yükümlülüğe katlanmak zorunda kaldığı, bundan böyle yasal yükümlülüklerin vadesinde yerine getirilebilmesi için azami gayretin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre gecikme faizi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'a göre gecikme zammı gibi fer'i alacakların doğmasına ve Şirketin ilave mali yük altına girmesine sebebiyet vermektedir. Bu nedenle, kanunen zorunlu ödemelerin vadelerine dikkat edilmesi ve ödemelerin geciktirilmeksizin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Şirket Adına Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Kamu Sermayeli Bankalardaki Hesaplara Süresinde Aktarılmaması

Şirketin, banka aracılığıyla kredi kartı ile yaptığı tahsilatların, kamu sermayeli bankalardaki hesabına yasal sürenin sonunda aktarılmadığı görülmüştür.

Mali kaynakların etkin ve verimli kullanılması ve izlenebilmesini teminen çıkarılan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği 08.03.2019 tarihli ve 30708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin (1)

numaralı fıkrasının (d) bendi ile belediyeler, (h) bendi ile de belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketler Yönetmelik kapsamına alınmıştır. Sermayesinin %99,37 hissesine İstanbul Büyükşehir Belediyesinin sahip olduğu İSBAK AŞ de bu Yönetmelik kapsamındadır.

Yönetmelik'in "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları kullanabilme imkânı bulunmaktadır. Yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur.

Yapılan incelemede, kredi kartı ile yapılan tahsilatların Yönetmelik hükümlerine aykırı olacak şekilde 27, 29 gün sonra Şirketin kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarımının yapıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; banka ile yazışma yapıldığı ancak Kamu Hazinesi Yönetmeliği'nde yer alan kredi kartı ile yapılan tahsilatların, Şirketin kamu sermayeli bankalardaki hesabına yasal süre (20 gün) içerisinde aktarması yönündeki düzenlemenin Şirketin kullandığı pos cihazlarının kamu sermayeli bankalardan alınmış olması nedeniyle banka tarafından kabul edilmediği, ilgili konu hakkında çalışılan kamu bankasına valör gününün Kamu Hazinesi Yönetmeliği'nde belirlenen süreye indirilmesi konusunda tekrar başvuru yapıldığı ve sürecin hassasiyetle takip edildiği ifade edilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; Kamu Hazinesi Yönetmeliği'nin ilgili düzenlemeyi içeren 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılma zorunluluğu vardır. Yani bu düzenlemede, kamu sermayeli banka veya özel sermayeli banka ayırımına gidilmemiştir. Bu bağlamda, sürecin mevzuat hükümlerine uygun hale gelene kadar takibi yerinde olacaktır.

Sonuç olarak, kredi kartları ile yapılan tahsilatların kamu sermayeli bankadaki hesaba aktarılmasında ilgili Yönetmelik hükümlerine uyulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Şirket Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Büyükşehir Belediyesinde Görevlendirilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında "Şirket Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Büyükşehir Belediyesinde Görevlendirilmesi" başlığı ile 6 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında "Bazı Şirket Çalışanları Ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması" başlığı ile 4 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.

İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında "İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması" başlığı ile 5 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanılması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında "Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi Ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanılması" başlığı ile 8 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.